

DORPSVISIE BATHMEN

Februari 2016

Inhoud

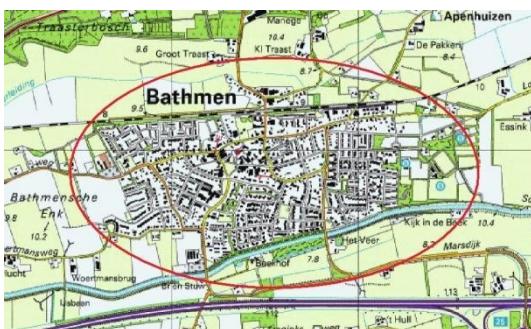
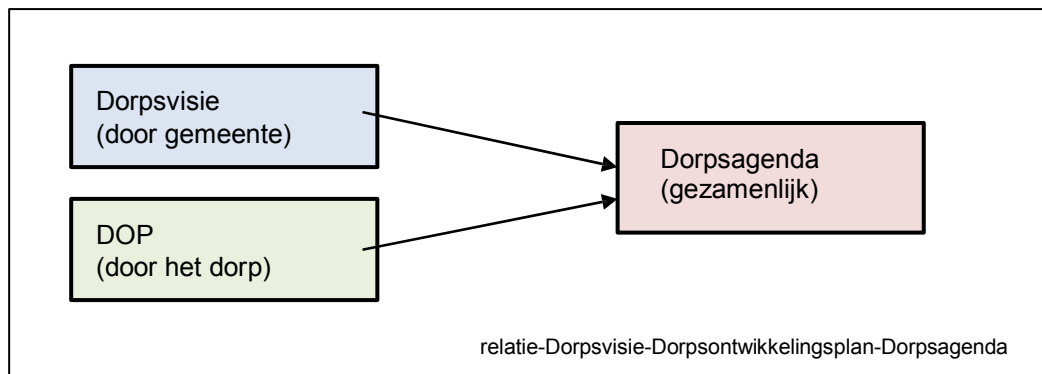
1.	Inleiding	3
1.1	Andere rol gemeente	3
1.2	Verantwoording Themakeuzes	4
1.3	Leeswijzer	4
2.	Karakterisering dorp Bathmen	5
2.1	Historie	5
2.2	Samenleven	5
2.3	Demografie	6
2.4	Bevolkingssamenstelling	7
2.5	Bewonersparticipatie	7
3.	Trends	9
3.1	Maatschappelijke ontwikkelingen	9
3.2	Demografische verkenning Deventer 2035	9
4.	Thema's	11
4.1	Wonen	11
4.2	Maatschappelijke voorzieningen	13
4.4	Verkeer	15
4.5	Groene omgeving	17
5.	Toets demografische verkenning	18
6.	Vervolg	19
7.	Bijlages	20
7.1	Overzicht (beleids)documenten	20
7.2	Overzicht gesprekspartners	20
7.3	Dorpsontwikkelingsplan Bathmen	21

1. Inleiding

Deze Dorpsvisie gaat over de toekomst van Bathmen: welke ontwikkelingen komen op het dorp af en hoe kan Bathmen ook in de toekomst vitaal blijven. De gemeente heeft in gesprekken met bewoners en diverse organisaties naar de ontwikkelingen en de mogelijke gevolgen gekeken. De Dorpsvisie geeft de richting aan hoe de gemeente wil handelen in Bathmen. Tegelijk zien bewoners wat ze van de gemeente kunnen verwachten bij initiatieven waarin de gemeente een rol speelt.

Burgemeester en wethouders spraken in het Coalitieakkoord 2010-2014 af om een Dorpsvisie te maken: "Het platteland moet op eigen kracht kunnen functioneren en de dorpskernen moeten vitaal blijven. Dit vraagt om een passend woningaanbod en ruimte voor innovatieve ideeën, die passen en onderschikt zijn aan de overwegend agrarische functie van het buitengebied. We maken daartoe per dorp een visie op het gebied van wonen, werken en ondernemen."

Ook de bewoners hebben een plan opgesteld, namelijk het Dorpsontwikkelingsplan (DOP). Daarin staan onderwerpen die de Bathmense bevolking de komende jaren wil aanpakken, zelfstandig of samen met maatschappelijke organisaties of de gemeente. Een samenvatting van het DOP staat in bijlage 7.3. Bewoners en gemeente maken samen op basis van het DOP en de Dorpsvisie een Dorpsagenda van en voor Bathmen.

Voor alle duidelijkheid: in de dorpsvisie gaat het om het dorp Bathmen, dus zonder het buitengebied en omliggende buurtschappen als Loo. Wel betrekken we de nabijgelegen Schipbeek erbij omdat daar kansen zijn voor recreatie gericht op het dorp. Deze tonen zich nu al bij de verschillende evenementen en de fiets- en wandelroutes langs en door het dorp.

1.1 Andere rol gemeente

In het verleden nam de overheid vaak het initiatief voor ontwikkelingen en betrok daar de inwoners bij in de vorm van 'burgerparticipatie'. Tegenwoordig gebeurt dat vaak andersom: op tal van terreinen nemen bewoners zelf meer verantwoordelijkheid en ontplooiën zelf activiteiten. In veel gevallen is de gemeente daarbij slechts één van de partners. Er is nu sprake van 'overheidsparticipatie'. De rol van de gemeente wordt vooral het stimuleren, begeleiden en eventueel toetsen van initiatieven die bewoners of anderen nemen.

Op het gebied van zorg en welzijn zijn er veel veranderingen. De vraag naar zorg groeit door de vergrijzing van de bevolking. Diverse regelingen worden samengevoegd, er is minder geld beschikbaar en de gemeente gaat veel taken uitvoeren die nu nog door het Rijk worden gedaan. In de toekomst worden zorg en welzijn meer wijk- en buurtgericht georganiseerd. Organisaties die in een gebied actief zijn zullen nauw gaan samenwerken. Zorg en welzijn zullen dan beter gaan

aansluiten bij de behoeften van de inwoners. Bovendien kan er efficiënter en slimmer worden gewerkt. De overheid doet vaker een beroep op bewoners om hun zorg zelf te organiseren, zo nodig met burens, vrienden of familie. 'Meedoen naar vermogen' is het uitgangspunt.

In het verleden voerde de gemeente een wijkenbeleid waaruit voorzieningen op terreinen zoals sport, bewegen, spelen, opvoeden, ontmoeten en publieke dienstverlening werden betaald. Maar we gaan steeds meer vraaggericht werken door samen met lokale organisaties en bewoners te onderzoeken waar behoefte aan is en te kijken hoe de toekomst van deze voorzieningen eruit ziet. De gemeente doet daarbij een beroep op de creativiteit en de samenwerkingskracht van bewoners om de kwaliteit van hun leefomgeving op peil te houden.

1.2 Verantwoording themakeuzes

Bij het maken van de Dorpsvisie heeft de gemeente gesprekken gevoerd met vertegenwoordigers van inwoners en bedrijven uit Bathmen en maatschappelijke partners (zie bijlage 7.2). Daarbij werd duidelijk dat het belangrijk is om nu al rekening te houden met de veranderende samenstelling van de bevolking: in verhouding groeit het aantal ouderen en vermindert het aantal jongeren. Deze visie gaat daarom in op onderwerpen zoals wijk- en buurtgericht werken, het bundelen van voorzieningen en een actieve rol van bewoners. Daarnaast is er aandacht voor ruimtelijke en economische ontwikkelingen, zoals woningbouw en detailhandel.

De Dorpsvisie werkt bovendien een aantal onderwerpen uit het Actieplan Platteland 2012-2013 verder uit. Het Actieplan legt voor wat betreft de leefbaarheid van de dorpen het accent op het in stand houden van voorzieningen, al dan niet in de vorm van een Kulturhus, de huisvesting van jongeren en ouderen en woonservicezones.

Actieplan platteland 2012-2013

Begin 2012 heeft de raad het Actieplan platteland 2012-2013 vastgesteld. Doelen zijn:

- de landbouw behouden en ruimte bieden voor veranderingen;
- de plattelandseconomie verbreden en de recreatie versterken;
- de ruimtelijke kwaliteiten van het platteland behouden en versterken op terreinen zoals landschap, natuur, cultuurhistorie, milieu en water;
- de leefbaarheid van de dorpen behouden en waar mogelijk versterken.

1.3 Leeswijzer

De Dorpsvisie begint met een beschrijving van Bathmen en belangrijke ontwikkelingen zoals de ontwikkeling van het aantal inwoners en de leeftijdsopbouw. Vervolgens worden ontwikkelingen voor een aantal belangrijke thema's uitgewerkt. In tekstkaders is de visie van de gemeente aangegeven. De ontwikkelingen zijn deels autonoom, worden ingezet door lokale initiatieven of zijn gewenst op basis van de gemeentelijke visie.

2. Karakterisering dorp Bathmen

2.1 Historie

Bathmen is van oudsher een agrarische gemeenschap, waarvan de oorsprong als nederzetting rond het jaar 1000 moet hebben gelegen. De kerk is vermoedelijk in de eerste helft van de 13e eeuw gebouwd. Het omliggende gebied was toen al bewoond. De eerste bewoning dateert vermoedelijk al van omstreeks 1300 v. Chr. De eerste duidelijke ruimtelijke structuren ontstonden rond 800 na Chr. met de oprichting van 'markeorganisaties'. Dit waren verenigingen van personen die van oudsher gronden in onverdeeld eigendom bezaten. Naast de landbouw, heeft ook de kerk sterke invloed gehad op de ontwikkeling van Bathmen en omgeving. In de middeleeuwen lag aan de rivier de Hunnepe, halverwege tussen Deventer en Bathmen, een klooster. Onder invloed van dit klooster is onder andere in de 14e eeuw de Hunnepe uitgediept, zodat de rivier bevaarbaar werd voor vervoer van en naar Deventer. De rivier kreeg in de volksmond de nu nog gebruikte naam Schipbeek.

Door het toenemend belang van het vervoer over land werd in het begin van de negentiende eeuw de postweg van Hamburg naar Deventer ten noorden van het dorp vervangen door de huidige Rijksstraatweg. Op dringend verzoek van de inwoners werd deze niet door het dorp geleid, omdat men was bang voor 'vreemde invloeden'.

Na 1950 heeft het dorp pas grotere veranderingen ondergaan. In de wederopbouwfase van Nederland groeide ook Bathmen. Aan de hand van een uitbreidingsplan uit 1949 werd Bathmen voorzichtig aangepast aan de moderne tijd. De cirkelvormige groeiering van de bebouwing rondom de kerk werd behouden door de groei van het dorp op te vangen door de cirkel met nog een ring uit te breiden. Tussen 1945 en 1960 nam de bevolking van de gemeente in omvang beperkt toe. Na 1960 brak een periode van sterke groei van het dorp aan, doordat ook woningen werden gebouwd om de woningbouwproblemen van Deventer op te vangen. Het ontwikkelde zich van een dorp met vooral een lokaal verzorgende functie tot meer een forensenplaats.

De Brink, de Schoolstraat en het Kerkplein vormen van oudsher het centrum van het dorp. Belangrijke elementen die de dorpse sfeer in het centrum bepalen, zijn de afwisseling van verharding en groen, de informele inrichting van de openbare ruimte en de aanwezigheid van historisch aantrekkelijke gebouwen. De winkelvoorzieningen van het dorp concentreren zich in dit gebied.

Het dorp heeft een aantal wegen die vanuit historisch perspectief een belangrijke functie kennen. Het gaat om onder andere de Deventerweg, de Looweg, Koekendijk, Schipbeeksweg, Gorsselseweg en Enklaan. Aan deze wegen ontstond lintbebouwing die het begin vormden van de eerste uitbreidingswijken van het dorp. In de loop van de tijd is het dorp in oost- en westelijke richting uitgebreid met voornamelijk woningbouw. Dat de uitbreiding niet in noordelijke en zuidelijke richting plaatsvond, heeft te maken met de twee fysieke barrières: de spoorlijn aan de noordzijde en de Schipbeek aan de zuidzijde. Aan de oostzijde wordt het dorp nu begrensd door het sportpark. Aan de westzijde is het dorp op de Bathmense Enk verder uitgebreid.

2.2 Samenleven

Bathmen is een levendig dorp in het Sallandse land tussen Deventer en Holten. Bathmen kent volop dynamiek maar heeft het dorpse karakter goed weten te behouden. Dit 'dorpse karakter' bestaat uit uiteenlopende aspecten op zowel sociaal-maatschappelijk als ruimtelijk terrein. Het is het behoud van het dorpse karakter van de kern Bathmen dat door haar inwoners als meest wezenlijk wordt ervaren bij het in stand houden van haar identiteit in de toekomst.

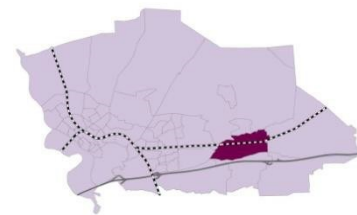
Bathmen heeft een hoog voorzieningen niveau. Buitengebiedbewoners richten zich op Bathmen. Bijvoorbeeld: vele sporters (voetbal, volleybal) van buiten het dorp sporten in Bathmen. Met alle positieve effecten voor het dorp. Veel bewoners zijn actief in het verenigingsleven, bij evenementen en op kleinere schaal bij buurtfeesten. Wanneer nieuwe inwoners benaderd worden, blijkt dat zij graag zich als vrijwilliger in willen zetten voor de gemeenschap. Dit blijkt o.a. ook uit het vrijwilligersbestand van het Bathmens contactteam. Bij het contactteam komen bewoners in beeld die niet hun vraag naar een hand- en spandienst (bv. vervoer ziekenhuis) in persoonlijke kring kunnen regelen.

Bathmen heeft onder meer het dorpsplatform Bathmen, de BelangenVereniging Bathmen en de Vereniging Bathmense Ondernemers die de belangen van de bewoners en ondernemers behartigen, ook naar de Gemeente.

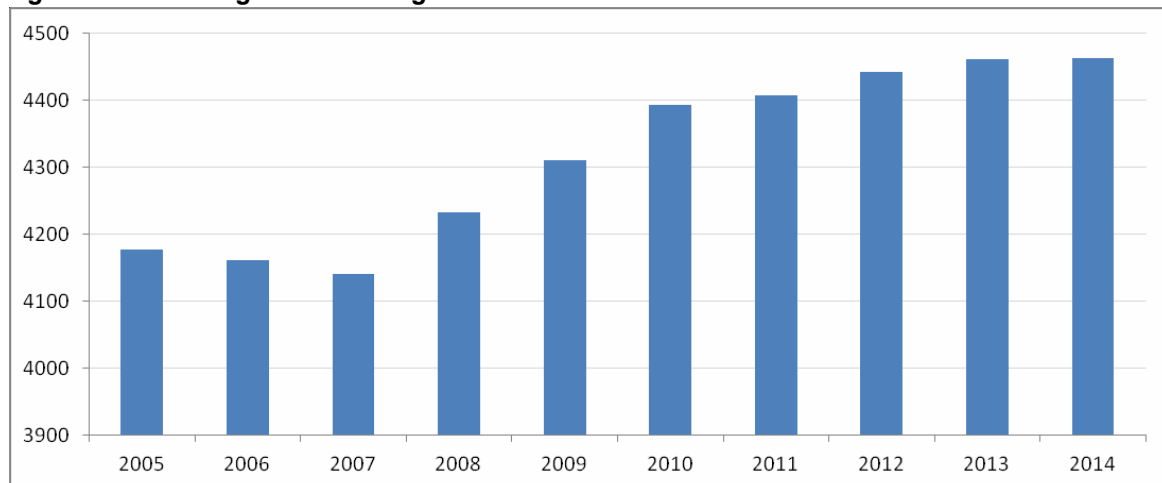
Jaarlijkse evenementen als de Kunstmarkt, Bathmen te paard en de Schipbeeksurvalrun verlopen elk jaar weer succesvol dankzij vele vrijwilligers. Kinder- en jongerenwerk wordt tot op heden door professionals gedaan die moeite hebben om vrijwilligerskader bij elkaar te krijgen. Zij voeren zelf de activiteiten uit. Het jongerenwerk heeft ca. 40 jongeren in beeld. Er zijn beperkt signalen van jongerenoverlast. Basisonderwijs zorgt voor aansluiting met een buitenschoolse opvang en ontwikkelen een brede school. Kinderopvang en peuterwerk zoeken samenwerking en wisselen uit, met elkaar en met de school. Het centraal gelegen 't Dijkhuis biedt huisvesting en zorg voor ouderen. Ook hier zetten veel vrijwilligers zich in voor ouderen. De kerk is van oudsher actief in het dorp.

2.3 Demografie

Het aantal inwoners in dorp Bathmen (buurt 100) is de laatste jaren toegenomen van bijna 4.200 in 2005 naar bijna 4.500 in 2014. Een toename van bijna 300 personen (7%). Deze toename is vooral te danken aan de bouwactiviteiten in de jaren 2007-2010.

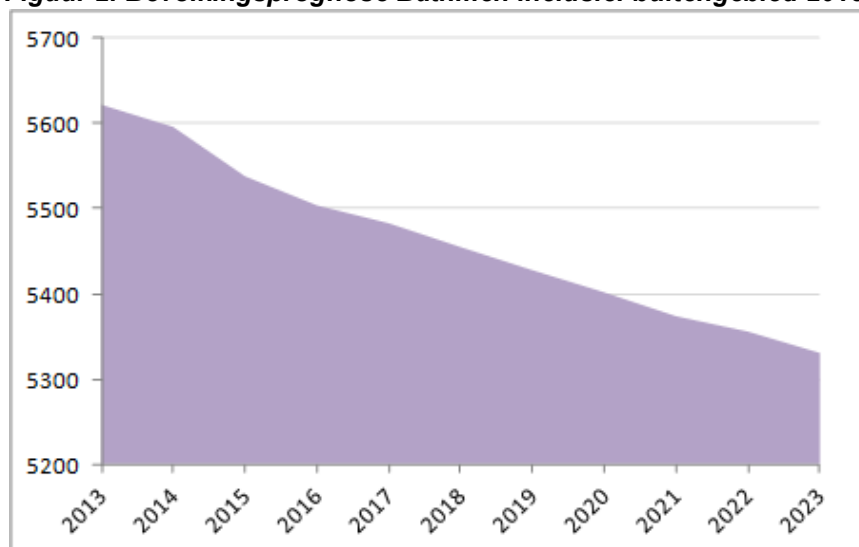

Figuur 1: Bevolkingsontwikkeling Bathmen 2005-2014

Bron: Gemeente Deventer ; obv cijfers uit 2013

Figuur 2: Bevolkingsprognose Bathmen inclusief buitengebied 2013-2023

Bron: Gemeente Deventer ; obv bijgestelde cijfers uit 2014

Het aantal woningen is vanaf 2005 gestegen van 1.705 naar 1.825 woningen op 1 januari 2013. De gemiddelde woningbezetting is in dezelfde periode vrijwel constant gebleven op 2,44. Deze stabilisering van de gemiddelde woningbezetting sluit aan bij de gemeentelijke trend. In landelijk gebied is de gemiddelde woningbezetting vaak wel hoger dan gemiddeld. Ter vergelijking in Nederland is deze 2,30 en Deventer 2,35.

2.4 Bevolkingssamenstelling

Wanneer de bevolkingsontwikkeling van Bathmen en Deventer naast elkaar wordt gelegd zien we het volgende:

- De jongste leeftijdsgroep (0-19 jaar) schommelt de laatste jaren rond 24% in Bathmen. In 2014 is bijna 1 op de 4 inwoners van Bathmen jonger dan 20 jaar. Hiermee ligt het aandeel jongeren een fractie boven het gemiddelde voor totaal Deventer. In absolute aantallen is het aantal 0 t/m 19 jarigen in Bathmen toegenomen van 1.025 in 2005 tot 1.090 in 2014. De verwachting is dat het aantal jongeren de komende jaren zal afnemen; ook het aandeel jongeren neemt af.
- De leeftijdsgroep 20-64, nagenoeg gelijk aan de potentiële beroepsbevolking, laat een ander beeld zien. In Bathmen is relatief gezien het *aandeel* in de leeftijdsgroep 20-64 jaar lager dan in Deventer. Het aandeel 20-64 jarigen in Bathmen is de laatste jaren gedaald van ruim 59% in 2005 naar ruim 53% in 2014. Ook absoluut gezien is er een afname in het *aantal* inwoners binnen deze leeftijdsgroep te zien. In 2005 waren er 2.480 inwoners tussen de 20 en 65 jaar en in 2014 waren dit er ruim 2.375. Een daling van ruim 100 personen. Het aandeel van deze leeftijdsgroep en in absolute getallen zal de komende jaren licht afnemen.
- Bathmen is sterker vergrijsd dan het Deventer gemiddelde. Het aandeel 65-plussers in Bathmen is de laatste jaren gestegen van 16% in 2005 tot bijna 22% in 2014. Absoluut gezien zijn er de afgelopen 9 jaar 325 ouderen bijgekomen. Op 1 januari 2014 zijn er ruim 1.200 65-plussers in Bathmen. Het aandeel zal de komende 10 jaar met zo'n 4 % toenemen.

2.5 Bewonersparticipatie

De bewoners kleuren Bathmen. Door hun inzet voor de buurt en het dorp blijven sociale verbanden merkbaar en zichtbaar. Driekwart van de bewoners zegt gehecht te zijn aan hun buurt. Zo'n 60% van de bewoners doet vrijwilligerswerk en draagt zo bij aan het welzijn van en in het dorp. Hun werk is onder andere zichtbaar rond voorzieningen, jongeren en ouderen. Het aantal vrijwilligers is toegenomen, maar hun inzet verandert: ze richten zich vaker op kortdurende activiteiten. Vrijwilligerswerk is nu en in de toekomst onmisbaar. Een aantal voorbeelden:

BelangenVereniging Bathmen

Opgericht in de periode rond de samenvoeging van de gemeentes Bathmen en Deventer in 2005 om daarna de Bathmense belangen goed te vertegenwoordigen in de nieuwe gemeente Deventer. Onder andere actief tegen het goederentransport per spoor langs of door Bathmen. Spoorboogplannen van het Rijk (ten oosten of ten westen van Bathmen) zijn met succes bestreden.

Dorpsplatform

Het dorpsplatform is ontstaan uit de wijkaanpak periode Bathmen. Het dorpsplatform weet wat er speelt in het dorp en geven dit mee aan de leden van het dorpenplatform WIJ Deventer Buiten. Vanuit hun betrokkenheid op het dorp heeft het platform Bathmen een groot netwerk in het dorp en nodigt dorpsgenoten ook uit om met hun verhaal, hun initiatieven te komen.

Beleef Bathmen

Dit is het digitale platform van de Verenigde Bathmense ondernemers.

Stichting Bathmen Promotie

Bathmen Promotie houdt al jaren de website Bathmen.nl in de lucht. Daar is alle informatie te vinden over Bathmen. Informatie over het dorp, het verenigingsleven, toerisme en recreatie. Eveneens de kalender met de vele activiteiten in het dorp.

Protestantse kerk

De Protestantse Gemeente Bathmen is van oudsher actief in het sociale leven van Bathmen en omgeving. In de dorpskerk worden vieringen gehouden. Tal van kerkelijke vrijwilligers zetten zich in om de dorpse samenleving leefbaar te houden. De Protestantse Gemeente Bathmen telt iets meer 2.000 leden. Dat is circa 40% van de Battumse bevolking. Alleen het bezoekersteam telt al ruim 100 leden. Dit team en andere kerkelijke vrijwilligers leveren een substantiële bijdrage in de maatschappelijke ondersteuning. Onder invloed van de huidige veranderingen op sociaal-maatschappelijk terrein voorziet de kerk dat er een groter beroep op haar gedaan wordt.

3. Trends

Een belangrijke aanleiding voor de Dorpsvisie Bathmen zijn maatschappelijke ontwikkelingen die zowel op fysiek als op sociaal terrein zijn invloed doen gelden. Trendbureau Overijssel heeft in opdracht van de provincie de belangrijkste op een rijtje gezet. Daarnaast hebben we een Demografische Verkenning Deventer 2035 opgesteld waarin hierondergenoemde algemene trends voor een belangrijk deel zijn terug te vinden.

3.1 Maatschappelijke ontwikkelingen

1. Krimp

De statistieken laten nu nog een lichte bevolkingsgroei zien. In de komende jaren wordt een krimp verwacht. Deze krimp zal in de eerste plaats in de dorpen merkbaar zijn. Ook een vitaal dorp als Bathmen zal te maken krijgen met een afname van de bevolking.

2. Vergrijzing en ontgroening

In 2030 zal 25% van de Nederlandse bevolking ouder zijn dan 65 jaar. Van de Bathmense bevolking is nu al ruim 22 % ouder dan 65 jaar. En dat percentage wordt alleen maar hoger. Het aantal 75+-ers zal verdubbelen. Ze zijn mobieler en waarschijnlijk gezonder en vitaler. De Bathmense samenleving zal er ongetwijfeld anders uit gaan zien, niet in de laatste plaats door de afname van het aantal jongeren.

3. Welvaartsverschillen

Bathmen is een tamelijk welvarend dorp. Het gemiddelde inkomen ligt nu al ruim boven dat in Deventer. Het is ook een aantrekkelijk dorp door de ligging in het landschap, ten opzichte van Deventer en de A1. Daarmee samenhangend is de huizenprijs ook bovengemiddeld. Mogelijk wordt dit onderscheid in de toekomst sterker, ondanks het aantrekkelijker worden van Deventer voor hogere inkomens.

4. Nieuwe sociale cohesie

Met de ombouw van de verzorgingsstaat naar een participatiesamenleving komen veel verantwoordelijkheden bij de samenleving terecht. Dat geldt voor zorg, maar bijvoorbeeld ook voor het verenigingsleven of de openbare ruimte. Die ontwikkeling doet zich voor op het moment dat traditionele sociale structuren veranderen. Er zijn meer dan vroeger 'nieuwkomers'. Het nabuurschap is meer een keuze dan een noodzaak, en verandert daardoor. Vrouwen participeren steeds meer in betaalde arbeid. Deze ontwikkelingen betekenen iets voor de mogelijkheid om zorg te bieden aan de buurman of familie. Dorpelingen gaan steeds meer met elkaar om op basis van belangen of belangstellingen, en minder vanwege toevallige ruimtelijke nabijheid.

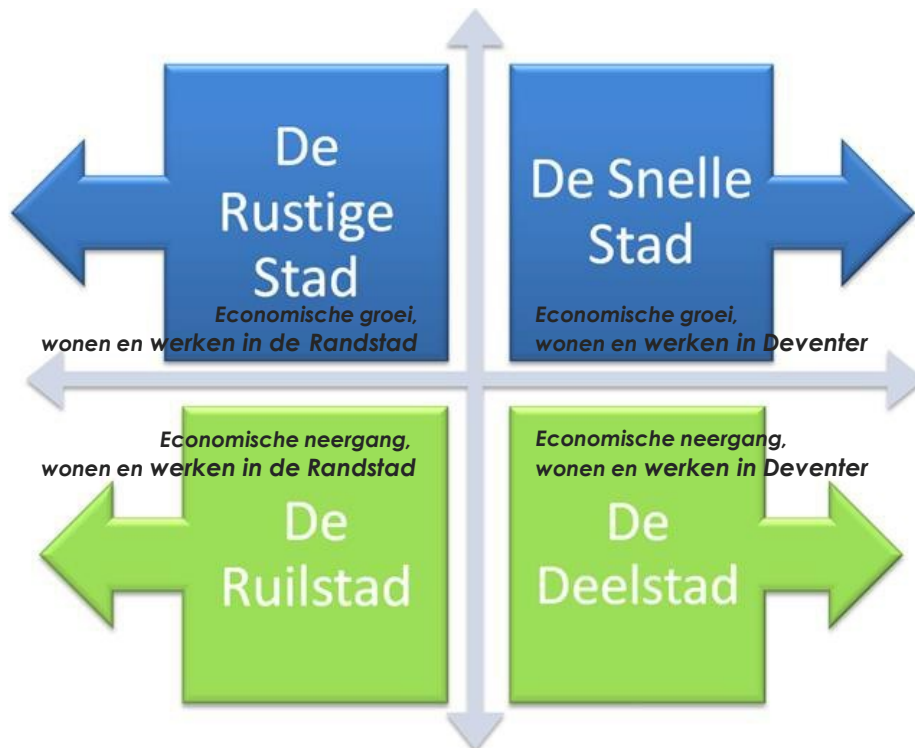
5. Dorp als woonplaats

Mensen worden mobieler en een groot deel van het leven speelt zich buiten Bathmen af. Het dorp is in de eerste plaats een plek om te wonen. Allerlei voorzieningen richten zich op grotere groepen bezoekers en bevinden zich deels buiten Bathmen. Daardoor zal het aantal winkels, bedrijven en voorzieningen in het dorp eerder krimpen dan groeien. Dat hoeft niet per definitie te betekenen dat hierdoor de leefbaarheid terugloopt, want de bewoners raken meer en meer aan deze ontwikkeling gewend.

3.2 Demografische verkenning Deventer 2035

Medio 2012 heeft de Gemeente een demografische verkenning uitgevoerd met als doel zicht te krijgen op mogelijke demografische ontwikkelingen binnen de gemeente Deventer. Deze ontwikkelingen waaronder de bevolkingssamenstelling (vooral de leeftijdsopbouw), werkt door op allerlei beleidsterreinen: het woningbouwprogramma, de werkgelegenheid, de arbeidsmarkt, de behoefte aan zorg en onderwijs, infrastructuur, grondaankoop, financiën en andere onderwerpen. De verkenning geeft een beeld van de effecten van mogelijke demografische ontwikkelingen op deze beleidsterreinen. Daarbij is gewerkt met vier toekomstscenario's, gebaseerd op twee bepalende

invloedsfactoren: de economische en de ruimtelijke ontwikkeling van Nederland. Hoe die ontwikkelingen zullen verlopen, is onzeker. Vandaar samengevat de volgende scenario's:

Grosso modo zal door de nabijheid van de stad elk scenario een bijpassende invloed hebben op de omliggende dorpen. Zo voorziet scenario De Ruilstad onder meer een slechtere gezondheidszorg, minder toerisme en afname van de sociale cohesie. De Snelle Stad daarentegen laat bijvoorbeeld meer groei van de dienstverlenende sector zien, meer flexwerkers en een hang naar wellness op het platteland.

4. Thema's

De trends zoals die hiervoor zijn genoemd hebben hun weerslag in met name de thema's Wonen en Zorg. In afgeleide zin gaat het ook om de economische voorzieningen en de bereikbaarheid.

4.1 Wonen

Meest in het oog springende woononderwerpen voor de toekomst zijn de stagnatie op de woningmarkt en de verduurzaming van de woningvoorraad.

Woningvoorraad

De bebouwing in Bathmen bestaat hoofdzakelijk uit grondgebonden woningen (laagbouw). Het aantal woningen is vanaf 2005 gestegen van 1.705 naar 1.825 woningen op 1 januari 2013.

Slechts op enkele plekken in het dorp zijn appartementen gerealiseerd.

Woonzorgcentrum 't Dijkhuis aan de Gorsselseweg bestaat uit (zorg)appartementen in twee en deels drie lagen. Er ligt een plan voor een uitbreiding met seniorenwoningen. De woningvoorraad in Bathmen is over het algemeen betrekkelijk jong. In de woongebieden lijkt vooralsnog geen sprake te zijn van structurele tekorten in de inrichting van de openbare ruimte. Gemiddeld zijn er minder huurwoningen dan koopwoningen en minder huurwoningen dan gemiddeld in Deventer. De meeste huurwoningen zijn van Woonstichting De Marken. De WOZ-waarde van de huizen is gemiddeld hoger dan van de huizen in de rest van Deventer. Er zijn minder verhuisbewegingen dan gemiddeld in Deventer.

Ontwikkelingen

Demografische ontwikkelingen in het algemeen en krimp in het bijzonder betekenen dat meer accent komt te liggen op de bestaande woningvoorraad.

Kijkende naar de vier scenario's (zie blz. 10) zijn er twee trends die dit thema raken: wonen en werken gaan richting de Randstad of omgekeerd. Deze trends zijn in de figuur op blz. 10 weergegeven op de horizontale as. Wij denken echter dat deze twee scenario-onderdelen niet of weinig invloed hebben op het wonen in Bathmen. Trek naar de Randstad zal de bouwactiviteit in Bathmen zeker niet stimuleren en bij een trek uit de Randstad mag verwacht worden dat die in de eerste plaats leidt tot vraag naar en aanbod van woningen in stedelijk gebied. Dat heeft gezien de ligging en het karakter, gevolgen voor de vraag naar woningen in Bathmen. De autonome behoefte naar nieuwe woningen laat de komende jaren nog een lichte groei zien door gezinsverdunding en trek vanuit het buitengebied naar Bathmen of Deventer. Immers samen vormen ze min of meer het stedelijk gebied als bedoeld in de trendscenario's. Deze trek staat voor een belangrijk deel los van het aanbod van starterswoningen.

Verder is er behoefte aan en mogelijk ruimte voor multifunctionele woningen, waarbij ook bestaande woningen getransformeerd kunnen worden. Het gaat om woningen die levensloop bestendig zijn en dus geschikt voor een brede groep inclusief ouderen. Daarnaast zijn zelfstandige woonvormen met ambulante zorg nodig. Daarbij speelt ook in het buitengebied het vraagstuk van de vrijkomende agrarische bebouwing: bewoners oorspronkelijk werkzaam in de agrarische sector, zullen mogelijk zich in het dorp willen vestigen.

Multifunctionele woningen met de nodige domotica zijn onlangs in het Dijkhuis gerealiseerd.

In de toekomst zullen de woonlasten een groter deel van het huishoudbudget opslokken, te meer omdat lang niet zeker is of de koopkracht op peil blijft. Een deel van die woonlastenstijging wordt veroorzaakt door hogere energieprijzen.

Woningmarkt

Ondanks een stagnerende woningmarkt is zoals gezegd, de verwachting dat de vraag naar nieuwe woningen in Bathmen de komende jaren zal blijven als gevolg van met name de gezinsverdunding. Uit het Woningmarktonderzoek Kleine Kernen in 2011 bleek dat er grote verschuivingen zijn in de kwalitatieve vraag ten opzichte van een eerder uitgevoerd regional woningmarktonderzoek. In 2011 was een tekort voorzien van sociale huurwoningen en een overschot in het dure huursegment. Volgens de laatste inzichten is er een naar verwachting structurele verschuiving van de vraag in het koopsegment van dure naar midden-dure en sociale koopwoningen. Gezien de te verwachten toename van het aantal senioren blijft daarbij van belang dat bij nieuwbouw en verbetering de woningen levensloop bestendig resp. geschikt voor senioren worden. Gemeente en woningcorporaties hebben in 2014 weer

deelgenomen aan een woningmarktonderzoek als vervolg op het Regionaal Woningmarktonderzoek. Uitkomsten van dit onderzoek kunnen door bewoners, ontwikkelaars, corporatie en gemeente gebruikt worden om tot een programma te komen voor nieuwbouw en woningverbetering, dat goed aansluit bij de behoefte.

Programmering en uitnodigingsplanologie

Van oudsher hebben we vraag en aanbod op elkaar afgestemd in de woningbouwprogrammering. Zo is in 2008 de programmering vastgesteld voor het stedelijk gebied voor de komende 10 jaar. Hierin was voor Bathmen een groei voorzien van 135 woningen. In 2013 is deze behoefte raming bijgesteld en heeft een bandbreedte van 65 tot 160 woningen voor de komende 10 jaar. Daarvan kunnen ruim 100 woningen worden gerealiseerd op de Bathmense Enk.

Op verschillende kleinere locaties in en rond het centrumgebied zijn ook nog mogelijkheden om een gedifferentieerd programma te realiseren. Inbreiden en transformeren vergroot daarnaast ook de zichtbare vitaliteit in het dorp.

Voorlopig wordt daarmee tegemoet gekomen aan de huidige vraag. Hoe de woningmarkt in Bathmen zich verder ontwikkelt, is de komende jaren onzeker. Het is ook niet meer vanzelfsprekend dat er gebouwd wordt op beschikbare locaties en ook nog eens overeenkomstig de gewenste kwaliteit. Meer dan voorheen wordt er gebouwd voor de vraag. Wij hebben deze ontwikkeling laten doorwerken in het ruimtelijk instrumentarium. Door ruimere kaders te hanteren ontstaan er meer mogelijkheden om in te springen op maatschappelijke ontwikkelingen. Nog belangrijker is de ruimte voor bewoners en ontwikkelaars om in samenspraak tot invulling van bouwlocaties te komen. Zo ontstaat er meer verantwoordelijkheid bij de dorpsamenleving om initiatieven te ontwikkelen. We spreken dan ook van uitnodigingsplanologie. De rol van de overheid verandert bij uitnodigingsplanologie: van ontwikkelaar naar begeleider, procesmanager en facilitator.

- Voorlopig kan tegemoet gekomen worden aan de vraag naar woningen in Bathmen.
- Er is ruimte voor de ontwikkeling van multifunctionele woningen en zelfstandige woonvormen met ambulante zorg.
- Initiatieven van burgers en bedrijven in samenspraak met ontwikkelaars zijn maatgevend voor invulling van enkele inbreidingslocaties. De gemeente faciliteert.
- Bevordering van doorstroming, zodat optimaal gebruik gemaakt wordt van de huidige woningvoorraad.

Verduurzaming

Het energievraagstuk noopt tot verduurzaming van de huidige woningvoorraad. Dat kan door energiebesparing en de opwekking van duurzame energie. Energiekosten vormen een aanzienlijk deel van de woonlasten. Maar ook andere onderwerpen zoals watergebruik en lokaal voedsel, passen bij dit thema. Op het gebied van energiebesparing kunnen huiseigenaren zich laten ondersteunen door het Energieloket Deventer. Dat is een samenwerkingsverband van veelal lokale bouw- en installatiebedrijven dat door advisering en met financiële regelingen, huiseigenaren helpen bij het energiezuinig maken van hun woning. Deze aanpak past bij de doelstelling om Deventer klimaatneutraal te maken.

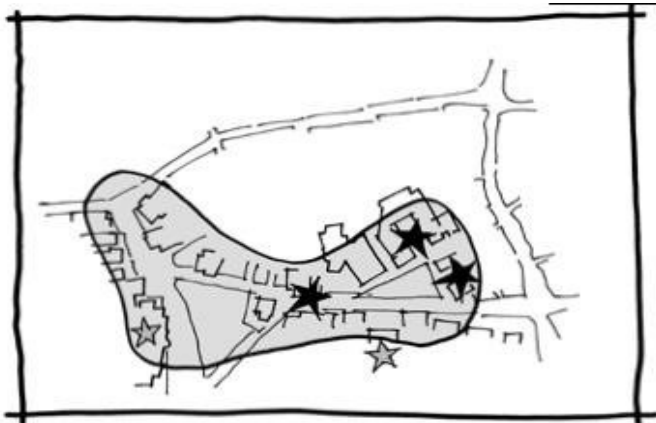
- Door de stijging van de energieprijzen, verdienen energiebesparende maatregelen zich terug, waardoor subsidies ter zake worden afgebouwd.
- Huiseigenaren worden via een energieloket ondersteund door het lokale bedrijfsleven bij het voorbereiden en uitvoeren van energiemaatregelen.
- Woningcorporaties zullen afhankelijk van hun financiële armslag, hun woningvoorraad verduurzamen, mede om de woonlasten binnen de perken te houden.

4.2 Maatschappelijke voorzieningen

In Bathmen zijn onderwijs, ontmoeting, sport en zorg toegesneden op de maat van het dorp. De samenhang en de wijze waarop een deel van deze voorzieningen is gehuisvest, verdienen met het oog op de toekomst nadere beschouwing.

Het centrumgebied van Bathmen is nu en in de toekomst een belangrijke ontmoetingsplek voor de bewoners door de detailhandel, maatschappelijke en commerciële dienstverlening, horeca, recreatie en toerisme. Doorgaans maakt concentratie van functies het dorpscentrum aantrekkelijk. We hebben het dan m.n. over de Schoolstraat, Brink, Dorpsstraat en Molenstraat. Behoud van de centrumfunctie wordt geholpen door een betere stedenbouwkundige structuur.

In het Masterplan van 2009 staan scenario's die een beeld geven van mogelijke toekomstige ontwikkelingen.

Er zijn twee locaties in beeld voor situering van een voorzieningencluster met appartementen: kop van de Schoolstraat grenzend aan de Brink, en de noordzijde Schoolstraat/hoek Molenstraat. Zodoende kan hierdoor samen met de school, nieuwbouw op de plek van de meesterswoning, de winkels langs de Schoolstraat en Braakhekke een concentratie van commerciële en non-commerciële voorzieningen ontstaan rondom het driehoekig pleintje. De Schoolstraat is de levensader van het centrum. De zogenaamde EDAH-locatie is

als detailhandelsruimte gerenoveerd en kent geen toevoeging van appartementen. Thans wordt de bouw voorbereid van een drielaags (appartementen)gebouw met voorzieningen (waaronder de bibliotheek) op de begane grond. Een derde locatie is thans in beeld voor een nieuwe supermarkt met daarboven gesitueerd een aantal woningen.

Onderwijs (scholen, kindcentra)

Het dorp heeft een tweetal basisscholen, gelegen aan de Dorpsstraat en de Prins Constantijnstraat. Gezien de bevolkingsprognoses zal het aantal leerlingen eerder af- dan toenemen. De permanente huisvesting van deze scholen is daarom de komende jaren voldoende voor de leerlingen uit Bathmen. Bathmen kent voor de jongste kinderen verschillende kindcentra. De kindcentra en scholen werken samen ten behoeve van een optimale ontwikkeling van de kinderen. Dit is vastgelegd in een Convenant Kindcentrum.

Welzijnsvoorzieningen

Aan de Schoolstraat is de Openbare Bibliotheek met de Wijkwinkel en het gemeentelijk loket gevestigd. Samen met Cultureel Centrum Braakhekke vormen deze een cultureel en sociaal/maatschappelijke cluster in het centrum van Bathmen. Hier zijn vergaderruimtes en (les)lokalen voor cursussen en verenigingen, maar ook worden werk- en ontmoetingsplekken voor bv. zzp-ers ingericht. Samen met het Infopunt organiseert de Wijkwinkel vanuit de behoefte van inwoners en maatschappelijke organisaties informatieve bijeenkomsten over uiteenlopende thema's. Ook de nieuwe bibliotheek zoekt naar een combinatie van profit- en non-profitorganisaties, die een boeiende en interessante programmering mogelijk maakt.

Het geheel van welzijnsvoorzieningen staat onder druk. De financiële omstandigheden en de versnippering van activiteiten maakt de exploitatie er niet makkelijker op. Daarnaast hebben gemeentelijke bezuinigingen in de afgelopen jaren de druk op de exploitatie verder verhoogd. Zoals hiervoor opgemerkt is het zaak om het gebruik van deze voorzieningen tegen het licht te houden. Binnen het project Samen Ruimte Geven zijn de diverse buurtvoorzieningen voorzien van kaders en nieuwe subsidie afspraken. Het Cultureel Centrum Braakhekke was geen onderdeel van dit project. Het is zaak dat in het dorp de behoefte en de mogelijkheden voor meer samenwerking worden onderzocht. Daarbij gaan we ervan uit dat de dorpsamenleving goed inzicht heeft in de eigen behoeften, mogelijkheden op het gebied van welzijn en de inzet van vrijwilligers.

Sportvoorzieningen

Sport is een bindende factor in Bathmen. Bathmen kent een flink aantal sportverenigingen en die beschikt over een volwaardig pakket aan voorzieningen op een prima uitgerust sportcomplex. De veldsporten zoals voetbal en handbal, hebben hun velden in Sportpark De Looënk ten oosten van Bathmen waar ook tennisbanen zijn te vinden. Verder vind je daar ook sporthal De Uutvlog waarin onder meer de volleybal-, handbal- en de badmintonvereniging onderdak hebben. Aan de Schoolstraat ligt een gymnastieklokaal. Tennisclub Bathmen heeft haar onderkomen in de tennishal aan de Anna van Lintelolaan. Buiten het dorp ligt zwembad De Looërmark.

Al deze voorzieningen voldoen de komende jaren aan de behoefte.

Medische voorzieningen

In het dorp zijn verschillende (para)medische voorzieningen aanwezig, zoals fysiotherapie, tandartsenpraktijk, psychotherapie en logopedie. Deze voorzieningen zijn kleinschalig georganiseerd (praktijk aan huis). Naast huisartsen en tandartsen is er een gezondheidscentrum (met onder andere . apotheek) gelegen aan de Looweg.

Zorgvoorzieningen

Aan de Gorsselseweg is het woonzorgcentrum 't Dijkhuis gelegen. Dit woonzorgcentrum biedt niet alleen zorg aan haar bewoners, maar speelt ook een belangrijke rol in het zorgaanbod voor ouderen die elders in het dorp woonachtig zijn.

Door een verdere scheiding van wonen en zorg en het streven om ouderen zolang mogelijk in eigen huis te laten wonen, is de verwachting dat bv. in Het Dijkhuis ruimte vrijkomt voor andere (maatschappelijke) activiteiten. Deze ruimte kan ook ingevuld worden door kleinschalig wonen op deze locatie te introduceren.

Ontwikkelingen

Herijking van gemeentelijke inzet op allerlei maatschappelijke voorzieningen betekent onder meer een efficiënter en slimmer gebruik van het maatschappelijk vastgoed. Ook het opvangen van de gevolgen van het scheiden van wonen en zorg, is een gezamenlijke opgave voor maatschappelijke organisaties, instellingen en de gemeente.

Voorzieningen en activiteiten die een onderkomen vergen, worden als het even kan ondergebracht in de meest geschikte ruimte, al dan niet met dubbelgebruik. Het clusteren van o.a. welzijnsvoorzieningen past daarbij.

De zorg ontwikkelt zich naar een vraaggericht, betaalbaar en samenhangend stelsel van voorzieningen voor burgers met beperkingen op lichamelijk, geestelijk of psychosociaal gebied.

Daarbij spelen de volgende uitgangspunten:

- Keuzevrijheid voor de burgers;
- Gebiedsgerichte aanpak rond een basis van bestaande sociale samenhang;
- Welzijn waar kan, zorg waar moet;
- Oud worden in eigen wijk.

Met het oog op deze uitgangspunten betekent dat in de praktijk:

- a. verschillende vormen van zelfstandig en onzelfstandig wonen voor ouderen en gehandicapten en waar ouderen en mensen met een beperking kunnen wonen;
- b. welzijnsactiviteiten aan huis of in ieder geval in de buurt vanuit een wijkvoorzieningencentrum of een dorpshuis;
- c. een zodanig ingerichte fysieke en sociale woonomgeving dat deze goed bereikbaar, toegankelijk en veilig is.

De voorzieningen richten zich op preventie, welzijn en behandeling/begeleiding om burgers zelfstandig en zelfredzaam te houden. Deze voorzieningen nieuwe stijl kunnen niet zonder de inzet van het dorp zelf. Wij willen hen daarin waar nodig steunen.

- Gemeente ondersteunt initiatieven die vanuit het dorp ontstaan.
- Planologische aandacht voor clustering van voorzieningen.
- Huisvestingscapaciteit basisscholen voorlopig op peil.

4.3 Economie

De lokale economie is grotendeels gericht op het dorp en de regio, hoewel het dienstverlenende segment niet plaatselijk gebonden is. De hoofdfunctie van Bathmen is en blijft wonen afgewisseld met bedrijvigheid. Het dorpse karakter van Bathmen als ruimtelijke karakteristiek is uitgangspunt voor de ontwikkelingen in het dorp. De menging van functies geeft uiting aan de diversiteit en vitaliteit van het dorp, en biedt ook ruimte voor economische nieuwkomers.

Detailhandel

Het dorp Bathmen kent een redelijke mate van concentratie van de winkelvoorzieningen. Gestreefd wordt naar een aantrekkelijk kleinschalig winkelgebied met een dorps karakter. De functie van het centrum voor de eigen bewoners, maar ook voor die van bewoners uit bijvoorbeeld Loo en Okkenbroek blijft gehandhaafd.

De meeste winkels bevinden zich in het gebied Schoolstraat, Brink, Dorpsstraat en Molenstraat. Dit gebied is in het verleden aangewezen als winkelconcentratiegebied. De wens bestaat om de ingezette concentratie in stand te houden en waar mogelijk te versterken. Versterking is mogelijk door elders in het dorp bij vrijkomende locaties de bestemming detailhandel te wijzigen. Ook onder invloed van de ICT en de opkomst van webwinkels krijgen dorpen als Bathmen te maken met een overschot aan winkelloppervlak. Verder staat ook het aantal soorten winkels onder druk. Er blijft behoefte aan winkels voor de dagelijkse boodschappen maar het voortbestaan van meer gespecialiseerde winkels is op termijn onzeker.

Dit betekent dat er buiten het Masterplan 2009 om, geen substantiële toevoegingen plaatsvinden, maar dat centrumvorming tot stand komt vanuit verplaatsingen. Verder kan het centrum ook aantrekkelijker worden door betere afstemming van openingstijden en andere vormen van samenwerking.

Woonwerkruimtes

In het dorp zijn diverse vormen van woonwerkcombinaties, waaronder het kantoor aan huis. In het vigerende Bestemmingsplan is Ruimte voor werken aan huis. Door ontwikkelingen op de arbeidsmarkt is een toename van het aantal zelfstandigen te voorzien. Een deel daarvan heeft niet de behoefte of de mogelijkheid om zelf een werkruimte in te richten. Het concept 'gemeenschappelijke ondernemersruimte' is een mogelijkheid om aan deze specifieke vraag naar werkruimte te voldoen. Zo'n voorziening biedt ook mogelijkheden voor beginnende (retail)ondernemers. Denkbaar is dat vrijkomende winkelpanden een nieuwe bestemming krijgen, waarbij ook woonwerkfuncties in beeld komen. De Gemeente wil deze ontwikkeling planologisch ondersteunen, zeker als het gaat om panden buiten het winkelgebied.

Bedrijvigheid

De diversiteit van het dorp is een kwaliteit. Juist de kleinschaligheid van de bedrijvigheid past goed in de woonomgeving. Naast de mogelijkheid voor nieuwe vestiging aan de Looweg is transformatie van bestaande locatie een prima mogelijkheid ter vergroting van de vitaliteit van het dorp. Recente plannen voor een aantal locaties geeft aan dat hiervoor ruimte gewenst is.

Wij zullen daar waar mogelijk dit planologisch ondersteunen, zeker voor panden aan de belangrijkste ontsluitingswegen.

- Concentratie van het winkelloppervlak in het centrumgebied.
- Gemeente geeft planologische ondersteuning aan functieveranderingen van met name winkels.
- Combinatie met andere voorzieningen.

4.4 Verkeer

De belangrijkste ontsluitingswegen van het dorp Bathmen zijn de Koekendijk, de Schipbeeksweg, de Gorsselseweg en de Deventerweg. De Koekendijk en de Deventerweg sluiten aan op de Holterweg, welke Deventer en Holten verbindt. De Schipbeeksweg en de Gorsselseweg (via de Koersensweg) sluiten aan op de Marsdijk en vervolgens op de Rijksweg A1, welke een belangrijke as vormt tussen het westen en het oosten van het land. De Gorsselseweg ontsluit in zuidelijke richting via een tunnel onder de A1 naar de Kring van Dorth en Gorssel. De Marsdijk sluit ter hoogte van het viaduct over de A1 aan op de Braakmansteeg naar Laren. De Looweg tot slot vormt de verbinding met de kern Loo.

Langzaam verkeer

De kern Bathmen kent geen noemenswaardige fietsvoorzieningen, behalve op enkele belangrijke ontsluitende wegen. Fietzers kunnen gebruik maken van alle wegen binnen de bebouwde kom. Gezien de omvang van het dorp en de ligging ten opzichte van Deventer is de fiets een goed alternatief is voor de auto en ligt een toename van het fietsgebruik voor lokale bestemmingen voor de hand. De

fietsontsluiting van het dorp Bathmen verloopt voor het grootste deel via de wegenstructuur voor het gemotoriseerd verkeer, waarlangs in een aantal gevallen ook fietspaden en –stroken zijn aangelegd. Langs de Schipbeek zijn eveneens fietsvoorzieningen aanwezig die zowel een utilitaire als een recreatieve functie hebben. In 2013 is een ontbrekende schakel in het fietsnetwerk aangelegd langs de Schipbeek tussen de Woertmansweg en de ijsbaan. De intensiteitspieken in het fietsverkeer worden veroorzaakt door schoolgaande jeugd en de fietsritten van en naar de sportvelden. Veiligheid en recreatie worden gediend door een netwerk van fietsroutes. In de toekomst zal door vergrijzing en de verdere groei van het e-bikeverkeer de behoefte hieraan alleen maar toenemen. Uitbreiding van het fietsnetwerk in het buitengebied is voorzien in het Fietsbeleidsplan. In dat kader is het fietspad langs de Gorsselseweg gerealiseerd. Daarmee is het fietsnetwerk in het buitengebied vanuit recreatief opzicht voorlopig op orde.

Openbaar Vervoer

De bus tussen Deventer en Holten rijdt op frequente tijden en heeft een aantal halteplaatsen in Bathmen. Daarnaast is er voor het deur-tot-deurvervoer de Regiotaxi (Salland), bestemd voor ritten van maximaal 25 kilometer lang en op vervoersrelaties en tijdstippen waar geen rechtstreekse busverbinding is tussen het vertrekpunt en de bestemming.

Echter, het reguliere openbaar busvervoer staat als gevolg van bezuinigingen bij het Rijk en de Provincie Overijssel (vervoerautoriteit) onder druk. Dit geldt ook voor buslijn 160 van Deventer, via Bathmen naar Holten, die min of meer parallel aan het spoor loopt. Deze buslijn wordt vooral gebruikt door scholieren. In het verleden is de haalbaarheid onderzocht van een NS-station als onderdeel van het regionaalsysteem. Deze ov-voorziening vindt steun bij de Bathmense bevolking en de gemeente. Bij de herijking van de openbaar vervoertactiek door de provincie Overijssel zijn buslijn 160 en het station beide onderwerpen van nadere studie. Een station in Bathmen kan voor de kern Bathmen en haar omliggende buitengebied een belangrijke meerwaarde betekenen. Los van het openbaar vervoer kunnen bewoners zelf met behulp van ICT-netwerken,(on)regelmatig personenvervoer in particuliere auto's organiseren naar bekende bestemmingen (ziekenhuis, sportlocaties, etc.).

A1

De A1 vormt een belangrijke verkeersverbinding in het oosten van het land. De verkeersintensiteiten nemen sinds jaar en dag toe met alle gevolgen voor de omgeving vandien. In de komende jaren wordt de A1 tussen Deventer en Azelo verbreed. De geluidemissie vanwege het A1-verkeer neemt navenant toe. De wegeigenaar Rijkswaterstaat moet op grond van de Wet geluidhinder, maatregelen treffen indien de geluidnormen in Bathmen ten gevolge van het wegverkeer op de A1 worden overschreden. De Bathmense bevolking vindt dat los van deze wettelijke geluidnormen de geluidsbelasting in Bathmen te hoog is, en ziet graag nu al geluidwerende maatregelen getroffen, zoals een geluidscherm of –wal langs de A1. De verbreding van de A1 wil de gemeente aangrijpen om te kijken op welke manier die overlast verminderd kan worden.

- De capaciteit van het wegennet in Bathmen is voorlopig voldoende.
- De buslijn 160 door Bathmen staat vanwege bezuinigingen in de openbaarvervoerexploitatie door de provincie Overijssel onder druk.
- Een nieuw station Bathmen tbv regionaalvervoer wordt betrokken bij herijking van het openbaar vervoer in Overijssel.
- Bewoners kunnen via zelforganisatie vervoer regelen naar specifieke bestemmingen.
- Intensiever gebruik van fietsroutes o.a. vanwege groei e-bikeverkeer.
- Omvang fietsnetwerk in het buitengebied voorlopig op orde.
- De verbreding van de A1 wil de gemeente aangrijpen om te kijken op welke manier die

4.5 Groene omgeving

Bathmen ligt op een dekzandrug (enk) in het beekdallandschap. Op enige afstand liggen de grote bos- en natuurgebieden. Het gebied net buiten het dorp Bathmen wordt vooral gekarakteriseerd als agrarisch cultuurlandschap. Er zijn mogelijkheden voor ontwikkeling van het landschap, cultureel erfgoed en recreatie. Op het gebied van water speelt de ligging aan de Schipbeek een belangrijke rol. In het verleden vormde deze waterloop een belangrijke transportas van en naar Deventer. Nu is de Schipbeek vooral van belang voor natuur, landschap en recreatie. De Schipbeek is een ecologische verbindingszone en wordt daarnaast gebruikt voor routegebonden recreatie. Op de dijken liggen fiets- en wandelroutes, terwijl op het water kanovaart mogelijk is.

Kenmerkend voor de kern van Bathmen is de combinatie van een groene brink in het centrum en daaromheen woonwijken met openbaar en particulier groen. Deze combinatie maakt van Bathmen een aantrekkelijk dorp. Ook de bomen langs onder andere de Dorpsstraat, de Schipbeeksweg, en de Klumperstraat zijn zeer kenmerkend voor het dorp en dragen bij aan de leefbaarheid van het dorp.

Uit de realisatie van een aantal ommetjes blijkt de behoefte aan een recreatieve verbinding tussen het dorp en de groen-blauwe omgeving toeneemt. Dorpelingen nemen nu al het initiatief in de realisatie van de ommetjes maar ook voor het onderhoud van het omringende gebied. In het buitengebied van Bathmen worden ommetjes gerealiseerd onder de vlag van de Stichting Bathmen Promotie.

Een ommetje is een korte wandeling in de omgeving van het dorp. De wandelingen dragen bij aan het recreatief medegebruik van het platteland. Het boerenlandschap kan dankzij lokale vrijwilligers zowel door bewoners als bezoekers beter beleefd worden.

- De bomen langs wegen zijn karakteristiek voor Bathmen en dragen bij aan de leefkwaliteit; zij worden zoveel mogelijk in stand gehouden.
- De recreatieve functie van het buitengebied rondom Bathmen is van toenemend belang. Het vergroten van de recreatieve toegankelijkheid door realisatie van ommetjes en aansluiting van fietspaden op het fietsnetwerk, past daarin.

5. Toets demografische verkenning

Hieronder zijn de belangrijkste visies per thema samengevat. Het gaat om ontwikkelingen zoals hiervoor verwoord, rond de woningbouw, de detailhandel, de maatschappelijke voorzieningen en het verkeer.

thema	visie
woningbouw	Aanbod sluit aan bij de vraag
detailhandel	De behoefte aan winkeloppervlak neemt af; functieverandering ligt voor de hand
maatschappelijke voorzieningen	Maatschappelijke voorzieningen worden vraaggericht hervormd vanuit de Bathmense samenleving; clustering is één van de gevolgen.

Als we deze ontwikkelingen beschouwen in het licht van de vier scenario's uit paragraaf 3.2 dan passen die bij de twee scenario's van economische neergang, maar ook bij economische groei zien wij dat de ontwikkelingen rond het thema detailhandel ook bij deze scenario's onomkeerbaar zijn: de ontwikkelingen qua winkel- en het mobiliteitsgedrag zijn min of meer autonoom.

De ontwikkelingen op de woningmarkt en van de maatschappelijke voorzieningen relateren we enigszins aan de economische situatie: economische groei heeft invloed op de woningbehoefte en op de mogelijkheden voor energiemaatregelen. Wij zien dat in drie van de vier scenario's de woningbehoefte voor een belangrijk deel moet worden opgelost binnen de huidige woningvoorraad en de druk op hervorming en clustering van maatschappelijke voorzieningen groter wordt.

Wij stellen dan ook vast dat de visies voor de thema's woningbouw en maatschappelijke voorzieningen zodanig in de vier scenario's herkenbaar zijn dat deze als redelijk robuust aangemerkt kunnen worden. De visies voor het thema detailhandel passen bij alle scenario's en zijn dan ook robuust te noemen.

6. Vervolg

De Dorpsvisie Bathmen is gebaseerd op informatie afkomstig van het Trendbureau Overijssel, gemeentelijke beleidsdocumenten, interne werkateliers en gesprekken met bewoners en maatschappelijke partners (zie bijlage 7.2). Met het afronden van de Dorpsvisie kan een start worden gemaakt met het opstellen van de gezamenlijke Dorpsagenda. Bij het opstellen van deze Dorpsvisie is er met vele partijen contact geweest zoals dorpsplatform Bathmen, BelangenVereniging Bathmen, Vereniging Bathmense Ondernemers, woningstichting De Marken en 't Dijkhuis. Elke partij levert zijn eigen bijdrage aan de toekomst van Bathmen.

Om in de toekomst tot een duurzame samenwerking te komen, stelt de gemeente voor een gezamenlijke Dorpsagenda te formuleren. Op de dorpsagenda worden door de gezamenlijke partijen punten geagendeerd waaraan in de periode die volgt, gewerkt gaat worden. Daarbij worden afspraken gemaakt over de rollen van partijen, verantwoordelijkheden en benodigde middelen. De gemeente biedt aan om in eerste instantie het voortouw te nemen bij het opstellen van een gezamenlijke agenda. Duidelijk moet zijn dat de gemeente slechts één van de verantwoordelijke partijen is.

De Dorpsagenda is een dynamische agenda. De partijen beheren deze in gezamenlijkheid. Om deze agenda uit te voeren en actueel te houden (permanent herijken) spreken we met alle partijen af elkaar structureel gezamenlijk te ontmoeten. We denken daarbij aan een frequentie van eens per twee jaar. Hierbij kan de ontvangende partij en de voorzittersrol steeds rouleren om op die manier duidelijk te maken dat de Dorpsagenda en de uitvoering daarvan een verantwoordelijkheid van allen is. Naast deze ontmoetingen, zet de gemeente het tweejaarlijks overleg tussen Bathmen en de portefeuillehouder platteland voort. Tijdens dit overleg kunnen de voortgang van de agendapunten en overige actuele onderwerpen besproken worden. We spreken elkaar daarbij aan op onze rollen en verantwoordelijkheden.

7. Bijlages

7.1 Overzicht (beleids)documenten

Gemeente Deventer	Economische Visie 2020 Detailhandelsvisie Beleidsnota Meedoen Structuurvisie Bathmen Visie Duurzaam Deventer Bestemmingsplan kom Bathmen Akteplan platteland 2012-2013 Masterplan Bathmen OV-visie Demografische Verkenning Deventer 2035
Bewoners Bathmen	Dorpsontwikkelingsplan 'Bathmen dorp en dorps'

7.2 Overzicht gesprekspartners

BelangenVereniging Bathmen
Dorpsplatform Bathmen
Dorpsschool Bathmen
Landstede Welzijn Bathmen
Overijsselse Vereniging van Kleine Kernen
Provincie Overijssel
Raster
Stichting Stimuland Overijssel
Vereniging Bathmense Ondernemers
Waterschap Groot Salland
Woon- en Zorgcentrum 't Dijkhuis
Woonstichting De Marken

7.3 Dorpsontwikkelingsplan Bathmen (2013)

Dorpsontwikkelingsplan Bathmen in samenhang met wijkaanpak

In dit document is beschreven welke stappen zijn genomen om een DorpsOntwikkelingsPlan (DOP) te maken in samenhang met wijkaanpak. U leest wat bewoners vinden van het wonen, werken en leven in Bathmen en welke thema's er toe doen voor de toekomst van Bathmen (langere termijn). Als laatste onderdeel het uitvoeringsplan op korte termijn. Het DOP is tot stand gekomen door de actieve inzet van enthousiaste bewoners uit Bathmen.

Inleiding

In het Provinciaal Meer Jaren Plan en actieplan programma platteland 2009-2013 staan 6 dorpsontwikkelingsplannen onder het provinciaal thema leefbaarheid opgenomen.

In de wijkaanpakronde 2011-2012 is gestart met het maken van een DOP voor Bathmen. Met Bathmen wordt bedoeld de kern Bathmen en het omliggende landelijk gebied, Zuidloo en Dortherhoek. In Bathmen eo. wonen 4890 inwoners.

In een dorpsontwikkelingsplan benoemen bewoners de thema's die er toe doen in een tijdspanne vooruit van ongeveer 10 jaar. Iedere twee jaar worden (meelopend met de wijkaanpakrondes) de thema's geactualiseerd op de situatie van dat moment. Dit kan betekenen dat thema's als afgerond worden beschouwd, of dat er nieuwe thema's bijkomen. Tijdens de wijkaanpakronde worden op de thema's uitvoeringsplannen van twee jaar vastgesteld. Deze uitvoeringsplannen worden opgenomen in het dorpenprogramma wijkaanpak. Dit dorpsontwikkelingsplan van Bathmen bestaat uit een lange termijnagenda van 5 thema's die onderling in relatie met elkaar staan en een uitvoeringsplan met 1 thema voor 1 jaar. Het uitvoeringsplan is opgenomen in het dorpenprogramma wijkaanpak 2013.

Het dorpsontwikkelingsplan is gemaakt door de bewoners van Bathmen en deze blijven eigenaar van hun DOP.

Relatie tot de dorpsvisie van de gemeente

De gemeente Deventer heeft in het vorige coalitieakkoord opgenomen 6 dorpsvisies te maken voor de kernen in Deventer Buiten. Deze dorpsvisies maakt de gemeente nadat de kernen hun DOP gemaakt hebben. De dorpsvisies worden in samenspraak met diverse betrokken partijen opgesteld. De dorpsvisie geeft naast de DOP input voor de gezamenlijke dorpsagenda. Daar staan punten in die het dorp zelf oppakt, die gezamenlijk opgepakt worden of door de gemeente en/of andere partijen.

Proces om te komen tot een DOP

In Bathmen is een stevig bestaand kader van vrijwilligers die met allerlei projecten/verenigingen in een rijdende trein zitten. Het accent van het proces om tot een dorpsontwikkelingsplan te komen komt te liggen op het organiseren van gelegenheden waar mensen elkaar kunnen ontmoeten en inspireren om tot nieuwe ideeën en vooral acties te komen. Nieuwe geluiden toevoegen aan het bestaande.

In dit kader is er eerst een verkennend gesprek gevoerd met een 10-tal inwoners. Deze inwoners hadden 1 ding gemeen en dat was dat zij betrekkelijk nieuwe inwoners van Bathmen waren. Een aantal leden van het dorpsplatform Bathmen waren ook aangeschoven. Onderwerp van gesprek was een verkenning van de blik op Bathmen en of een dorpsontwikkelingsplan een toegevoegde waarde zou kunnen hebben. In het gesprek kwam duidelijk naar voren dat het in Bathmen zeer prettig wonen is.

Bathmen is groot genoeg zodat er een keus is in hoe je deelneemt aan de leefgemeenschap Bathmen en klein genoeg om het dorpse karakter te voelen met vrijwilligers inzet en betrokkenheid op elkaar. Daarnaast is, in fysieke zin, het dorp mooi groen en ligt het in een groene omgeving maar is het centrum van Bathmen een zorgpunt (het woord verpaupering wordt gebruikt).

Lopende het traject is een kernteam gevormd die bestond uit 9 bewoners met diverse contacten in het dorp. Het kernteam is voor de aanpak gegaan om vanuit het bestaande kader nieuwe mensen te interesseren en de kans geven aan een nieuw geluid.

Inventariseren

Het kernteam heeft een antwoordkaart huis aan huis verspreid met de hoofdvraag: Wat is er voor iedereen nodig om ook in 2020 prettig in Bathmen te wonen? Het kernteam ontving van 40 bewoners reacties per kaart.

De aandacht van de inwoners uit Bathmen lag bij de ontwikkelingen rondom de spoorboog, de bewoners vonden dit de bedreiging van de leefbaarheid in hun dorp. Daarnaast baart het centrumplan de bewoners zorgen. In deze periode zijn bijeenkomsten geweest rond deze items die druk bezocht zijn door de bewoners. Over de spoorboog zijn de inwoners eenduidig: geen spoorboog en regering doe daar iets aan. Over het centrumplan heeft niet iedereen dezelfde mening echter wel wie initiatieven zou moeten nemen: de gemeente. De binnengekomen antwoordkaarten en reacties bevestigen dit beeld. Naast deze twee onderwerpen is de geluidsoverlast van de A1 een bedreiging voor de leefbaarheid in het dorp. Naast deze drie bedreigingen ziet men zeker de positieve kant van het dorp. En geeft men ook wel kansen aan. Het opwaarderen van de groene natuur, het gezond houden van het verenigingsleven, de bouw van starterswoningen om de jeugd ook in Bathmen de kans te geven terug te kunnen komen, geen nieuwbouw maar leegstaande bebouwing benutten.

Om de jeugd te betrekken bij het dorpsontwikkelingsplan en de toekomst van hun dorp hebben beide basisscholen gesprekken gevoerd over de toekomst en dit vertaald in een schilderij. Als afronding is een Lagerhuisdebat gevoerd door 60 kinderen met als thema wat vinden wij belangrijk voor de toekomst. Bijvoorbeeld de Bathmense kermis is heel belangrijk voor het dorp en om deze ook in de toekomst te kunnen houden werden verschillende energie duurzame oplossingen bedacht. Het jongerenwerk geeft aan dat de jongeren geen onderwerpen hadden waar ze mee aan de slag willen, er is tevredenheid met wat er is.

De kernteam heeft alle reacties gebundeld in een aantal thema's en daar bij gekeken naar welke groepen hier al actief mee bezig zijn en is hier iets aan toe te voegen: De spoorboog, geluidsoverlast A1 en invulling van het centrum zijn de thema's waar de Belangenvereniging Bathmen al erg actief mee bezig is en wil blijven.

Onder het thema leefbaar Bathmen zijn twee onderwerpen gekozen: woningen voor starters en het organiseren van 2 maal per jaar een zwerfvuilactie met de medewerking van de basisscholen en buurtverenigingen.

Vanuit het thema communicatie en informatie komt het idee een infobalie te realiseren, gerund door vrijwilligers. Naast dienstverlening heeft het een sociale functie zoals ontmoeting, naaberschap en signalering. Een plek waar nieuwe bewoners aan mee kunnen doen en waar uit nieuwe initiatieven kunnen ontstaan.

Bewoners kiezen en vormen taakgroepen

Het kernteam heeft als grote afsluiting "de Salon van Bathmen" georganiseerd. In totaal zijn er 110 bewoners geweest. Op een informele manier heeft er een discussie plaatsgevonden over de thema's. Er hebben zich 14 personen opgegeven voor diverse thema's. De Belangenvereniging Bathmen heeft ter plekke afspraken kunnen maken voor hand en spandiensten voor bepaalde activiteiten. Uiteindelijk is er één taakgroep gevormd rond het idee "de infobalie".

Draagvlak bij het college van B&W

De taakgroep infobalie heeft zijn plan van aanpak uitgewerkt

Het kernteam heeft samen met het wijkkoppel besloten om het college nog niet uit te nodigen voor een bezoek aan Bathmen waar de belangrijke thema's voor het dorp gepresenteerd worden. Het kernteam heeft er behoefte aan om Bathmen positief neer te zetten en niet vanuit de negatieve kant, vanuit de bedreigingen. Zij ervaart het idee de infobalie als een zeer positieve bijdrage aan de toekomstige leefbaarheid van Bathmen. Wanneer deze infobalie meer gestalte krijgt willen zij het college uitnodigen. De infobalie kan voor verschillende aspecten van Bathmen betekenis hebben:

- Voor de culturele kant als promotor en kaartverkoop punt voor Cultuurhuus Braakhekke en filmhuis Cinebad
- Het fysieke aanspreekpunt van het Contactteam voor alle inwoners. Informatiebalie en ontmoetingplek voor nieuwe inwoners.
- Informatiepunt voor de recreanten, bezoekers van Bathmen en verkooppunt van alle fiets en wandelroutes (VVV op Bathmense schaal)
- Maar vooral een inloop functie voor iedereen die een praatje wil maken bij een bakje koffie en een broedplaats voor nieuwe ideeën, nieuwe samenwerkingsverbanden en nieuwe geluiden.

Taakgroepen

De taakgroep infobalie heeft zich gevormd en hun plan van aanpak gemaakt. Daarbij hebben zij een eerste begroting opgesteld en heeft het kernteam het budget gereserveerd voor deze taakgroep. Daarnaast is budget gereserveerd voor ondersteuning van Belangenvereniging Bathmen mocht dit nodig zijn en voor een eventuele zwervuilactie, mochten daar nog bewoners mee aan de slag willen.